

GEORGE ENESCU ȘI REVISTA „MUZICA“ (1916—1925)

IOSIF E. NAGHIU

În 1916 George Enescu avea 35 de ani. Tânărul muzician era deja cunoscut și foarte apreciat. La 1 ianuarie 1916 apare primul număr din revista „Muzica“ sub direcția lui M. Mărgăritărescu, Maximilian Costin și I. Nonna-Otescu.

În precuvintare se spune că „Asistăm de citva timp, la o înflorire îmbucurătoare și plină de făgăduieli a diferitelor ramuri ale nobilei arte : cu George Enescu în frunte, gloriosul ei steag, luptă vitează și binefăcătoare, o vrednică falangă de compozitori și de virtuoși români“ (p.1). Comitetul de redacție al revistei Muzica a reușit să determine pe George Enescu să scrie un articol pentru primul număr din revista „Muzica“. Lui Enescu nu-i plăcea să țină conferințe și să scrie articole.

George Enescu a scris un articol scurt, cu elemente meditative „Dorința“. Este un articol scurt, ca tot ce a scris Enescu. Discursul de recepție a lui Enescu are doar două pagini (Despre Iacob Negruzzi și intrarea muzicii la Academie). Iată articolul lui George Enescu „De citva timp a început la noi în țară să se cultive și să iubească muzică într-un chip neașteptat. Compozitori, virtuoși, cîntăreți, se ivesc din toate părțile, asociațiuni se formează pentru popularizarea muzicii. Toate acestea sînt foarte îmbucurătoare. Un singur nor întunecă această auroră : este faptul că fiecare vrea să joace un rol preponderent și de acolo decurg certuri, desbinări, împărțeală într-un număr neverosimil de fragmente ale Asociațiunilor, care unite ca ideal și lucrînd paralel, iar nu ciocnindu-se cap în cap, ar ajunge să formeze un destul de impunător, mai ales dat fiind că țara noastră este atît de mică și de tînără. Nu s-ar putea oare ca amorul propriu să joace un rol mai mic la noi, iar dragostea dezinteresată pentru artă un rol mai mare ? Ce bine, ce frumos ar fi ! (Muzica I, 1916, p. 2). Urmează articole despre Societatea Amicii muzicii (M. Mărgăritărescu) Muzica în fața vremurilor de astăzi (Maximilian Costin), Reprezentațiunile Adelinei Patti la București (Gh. Ștefănescu), Muzica românească (I. Nona Otescu), Prima reprezentație a primei opere comice la București (E. Caudella), Flința creatoare în compoziția muzicală (D. Cuclin), Arta vioarei (Socrate Barozzi), Ceva despre muzica franceză contemporană (Alfred Alexandrescu).

Alfred Alexandrescu, Emil Ciomac, D. Cuculin, Maximilian Costin, N. Nona Otescu etc.

Traian R. Ionașcu scrie articolul *Societatea simfonică George Enescu* (Iași), p. 43-44. Societatea simfonică George Enescu din Iași a fost fondată la 7 octombrie 1918 de George Enescu. În perioada 1918—1918 a dat 21 de concerte ce au fost dirijate de George Enescu (3 concerte) de Mircea Birsan (8 concerte), Anatonin Ciolan (8 concerte), Mihail Jora (2 concerte). La aceste concerte au fost soliști : George Enescu, Mircea Birsan, V. Filopi, Alexandru Stavarache (toți violoniști), N. Teodorescu (cello), Tuto Burghilea, Ella Gross (piano).

Societatea simfonică George Enescu din Iași a fost recunoscută ca persoană juridică prin decretul nr. 915. Ministerul instrucțiunii publice i-a acordat o subvenție de 50 000 lei. E curios că M. Botez, rectorul Conservatorului de muzică și artă dramatică din Iași a cerut ca Ministerul să acorde subvenție Conservatorului, de muzică și artă dramatică din Iași nu lui George Enescu. Conflictul dintre Conservator și Societatea simfonică George Enescu este un capitol ce trebuie să fie uitat. Conservatorul din Iași, azi poartă cu mândrie numele lui George Enescu. După plecarea lui George Enescu din Iași, Societatea simfonică George Enescu și-a continuat activitatea, avînd pe Antonin Ciolan director muzical, iar pe Romeo Drăghici director administrativ. Activitatea s-a continuat cu operele Evghenie Oneghin, Olandezul zburător etc. George Enescu a rămas și după plecarea din Iași președintele Societății simfonice George Enescu.

Anul al treilea de apariție, anul 1921, este anul în care directorii revistei sînt Maximilian Costin și N. Georgescu-Breazul eruditul istoric al muzicii (I. Nona Otescu este ocupat cu direcția Operei din București).

Numărul 5-6 din 1921 este dedicat lui George Enescu. Numărul omagial se deschide cu articolul lui George Enescu *Despre muncă* (III, 1921, p. 95-96) un poem în proză ce preamărește munca creatoare, demn de o antologie a celor mai frumoase gânduri despre muncă. Urmează o serie de articole 1) George Enescu *Note biografice*. 2) George Enescu *compozitor* de Alfred Alexandrescu. 3) George Enescu despre opera română. 4) Violonistul George Enescu.

În cronică Concertelor simfonice citim : „George Enescu ne apare ca un adevărat creator... Din toată ființa sa muzica emană în valuri nesfîrșite. Enescu este chiar icoana vie și materializată a muzicii însăși. Puțini mai sînt dintre marii dirijori ai lumii care să aibă minunatul auz al lui George Enescu, rarul său simț al echilibrului instrumental, facilitatea extraordinară de a descurca și limpezi ca dinsul cele mai complexe partituri, calități față de care un dirijor nu poate fi și un mare dirijor... Enescu are o putere unică de fascinare asupra orchestrei pe care o stăpînește cu putere și cu autoritate“.

Articolul „Simfoniile D-lui G. Enescu și critica parisiană“ (p. 111-113) sînt reproduse cîteva aprecieri importante. *Concordia* scria că „Într-însul muzica clocotește și se revarsă“ (p. 112-113). *Pétit Parisien* spune că „Ne găsim în fața unei opere în accepția cea mai înaltă a cuvîntului“.

Concursul „George Enescu“ (Muzica, III, 1921, nr. 5-6, p. 17-18) se acordă celor mai bune lucrări muzicale, din fonduri donate de George Enescu.

Profesorul Maximilian Costin, directorul revistei „Muzica“ fiind numit la Conservatorul din Timișoara duce și revista Muzica la Timișoara. Apar alți colaboratori și se discută probleme ale muzicii bănățene. Să amintim articolul *Conservatorul din Timișoara în evoluția muzicii românești* (V, 1923, nr. 1-2, p. 1-4).

Apare un articol de A. Cosma despre Corurile de plugari din Banat. A. Cosma pledează pentru introducerea muzicii instrumentale în biserica ortodoxă (Muzica V, 1923, nr. 5-6, p. 1-3).

La Cluj, Gheorghe Bogdan-Duică a propus ca la catedrală să se introducă orga. Cele două opinii formulate de doi cărturari au rămas fără ecou.

În 1925 apare articolul Maestrul George Enescu de R. Ch. Brassey. În articolul Societatea Compozitorilor de Constantin Brăiloiu (VI, 1925, nr. 2, p. 39-41) aflăm că George Enescu a semnat actul constitutiv. Despre firma muzicală Morawetz din Timișoara George Enescu scria: „Ceea ce întreprinse firma Morawetz este cu totul lăudabil și merită cea mai mare încurajare pentru binele nostru a tuturor“.

Din 1916 pînă în 1925 revista „Muzica“ a cultivat muzica lui Enescu și admirația pentru creațiile marelui muzician.